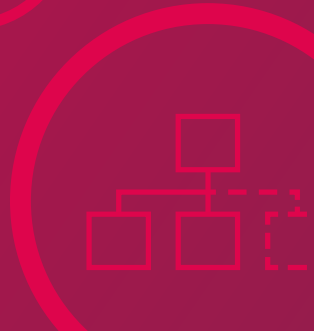




DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Indsatsen for digitaliseringsklar lovgivning Årsrapport 2021

Februar 2022



Indhold

| | |
|---|----|
| Indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar | 3 |
| Syv principper for digitaliseringsklar lovgivning | 4 |
| Implementeringskonsekvenser | 6 |
| Årsrapporten i hovedtræk | 9 |
| Hovedkonklusioner | 10 |
| Er lovgivningen digitaliseringsklar? | 12 |
| Lovforslag med implementeringskonsekvenser og anbefalinger..... | 12 |
| Høringssvar med anbefalinger til beskrivelsen af implementeringskonsekvenser | 14 |
| Princippernes relevans for lovforslagene | 16 |
| Lovforslagenes efterleves af principperne for digitaliseringsklar lovgivning | 18 |
| Fagministerierne overholder i højere grad seks ugers-fristen | 19 |
| Anbefalinger fra høringssvar i fremsatte lovforslag | 20 |
| Perspektivering af nøgletal | 24 |
| Ministeriernes mulighed for uddannelses- og vejledningstilbud | 25 |
| Belysning af digitaliseringsklar lovgivning tidlig i beslutningsprocessen | 26 |
| Øget fokus på at gøre eksisterende lovgivning digitaliseringsklar | 28 |
| Bilag A: Metoderedegørelse | 29 |
| Vil du vide mere | 30 |

Indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar

Digitaliseringsklar lovgivning har til formål at gøre lovgivningen enklere at administrere og nemmere at forstå. Det skal understøtte en lettere hverdag for borgere og virksomheder og sikre en mere effektiv offentlig sektor, der håndterer data på en tryk og sikker måde.

Rammen for arbejdet udgøres af den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning, som alle Folketingets partier indgik i januar 2018 og som fastsætter, at ny lovgivning, fremsat efter 1. juli 2018, skal være digitaliseringsklar. Med aftalen om Finansloven for 2022 videreføres arbejdet.

Det følger af den politiske aftale, at lovgivningen skal udformes i overensstemmelse med syv principper for digitaliseringsklar lovgivning og at implementeringskonsekvenserne skal vurderes og fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Syv principper for digitaliseringsklar lovgivning

Vurdering af principper.



Enkle og klare regler

Lovgivningen skal være enkel og klar, så den er let at forstå for borgere og virksomheder samt let at administrere.



Digital kommunikation

Lovgivningen skal understøtte, at der kan kommunikeres digitalt med borgere og virksomheder.



Muliggør automatisk sagsbehandling

Lovgivningen skal understøtte, at administrationen af lovgivningen kan ske helt eller delvist digitalt og under hensyntagen til borgernes og virksomhedernes retssikkerhed.



Sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data

Begreber og data skal genbruges på tværs af myndigheder. Hvis der allerede findes data, som understøtter lovens begreber, bør lovgivningen udformes, så det bliver muligt at anvende disse data.



Tryk og sikker datahåndtering

Tekniske løsninger skal bygges på en måde, så alle led i administrationen understøtter en sikker og tryk datahåndtering, og at der sikres transparens i den offentlige datahåndtering.



Anvendelse af offentlig infrastruktur

Offentlige myndigheder skal anvende eksisterende offentlig it-infrastruktur, så der sikres størst muligt genbrug og sammenhæng på tværs.



Forebygger snyd og fejl

Lovgivningen skal udformes, så den giver mulighed for effektiv it-anvendelse i kontroløjemed.

Implementeringskonsekvenser

Konsekvenser af ny lovgivning skal vurderes.
Det omfatter følgende fire elementer.



It-styring og risiko

Hvad er konsekvenserne i forhold til eksisterende it-systemer, kræves der udvikling af nye og indebærer det væsentlige risici fx i forhold til, hvornår lovgivningen kan træde i kraft?



Organisatoriske forhold

Er der væsentlige ændringer i forhold til organisering og kompetencedeling mellem myndigheder, og er der risici forbundet hermed?



Databeskyttelse

Er lovgivningen og den foreslåede administration af loven i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen? Er der taget de rette forholdsregler ved eventuel datadeling og udveksling af data mellem offentlige myndigheder.



Betydning for borgerne

Bidrager lovgivningen til større gennemsigtighed, bedre tilgængelighed for borgere og virksomheder samt en mere ensartet sagsbehandling? Sikres det, at digitaliseringen respekterer borgerens rettigheder i national lovgivning?

Det er endvidere en ambition med den politiske aftale, at eksisterende lovgivning løbende skal gennemgås med henblik på at vurdere, om den i højere grad kan gøres digitaliseringsklar.

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning

Indsatsen for at understøtte ministeriernes arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar er forankret i Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning. Sekretariatet screener og vurderer al ny lovgivning for at understøtte, at de offentlige implementeringskonsekvenser er belyste, og at de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning efterleves. Det sker i tæt dialog med ministerierne og gennem afgivelse af høringssvar forud for lovforslagenes fremsættelse for Folketinget.

Boks 1 Sekretariatets opgaver

- Kvalificere ministeriernes vurdering af principper og implementeringskonsekvenser gennem dialog med ministerierne og afgivelse af høringssvar.
- Udvikle værktøjer til understøttelse af ministeriernes arbejde med at gøre lovgivning digitaliseringsklar.

Kilde: Digitaliseringsstyrelsen.

Figur 1 illustrerer et lovforslags vej i lovprocessen fra initiativ eller politisk aftale til ministeriernes vurdering af principper og implementeringskonsekvenser. Lovforslaget justeres løbende blandt andet i dialog med Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning.

Figur 1
Proces for arbejdet med digitaliseringsklar lovgivning



Kilde: Digitaliseringsstyrelsen

Årsrapporten i hovedtræk

Årsrapporten gør status over ministeriernes arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar i folketingssamlingen 2020/21. Det gælder navnlig om principperne for digitaliseringsklar lovgivning blev efterlevet og om konsekvenserne for lovgivningens implementering var velbelyst. I forlængelse heraf præsenteres den overordnede udvikling i ministeriernes arbejde, ved at sammenligne folketingssamlingen 2020/21 med de to foregående samlinger.

Derudover gennemgås de væsentligste begivenheder, aktiviteter og initiativer, som har præget indsatsen det seneste år.

Endelig præsenteres en række konkrete eksempler og cases, som anskueliggør arbejdet for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar.

Hovedkonklusioner

Ministerierne opfylder i stigende grad målet om, at lovgivningen skal være digitaliseringsklar

Ministerierne efterlever i stigende grad principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Konkret fremgår det stadig oftere i bemærkningerne til de enkelte lovforslag, hvordan lovforslaget er udformet i overensstemmelse med de syv principper.

Øget fokus i lovforslag på at sikre sammenhæng på tværs og at undgå fejl og snyd

Det er det konkrete indhold, der afgør, om og i så fald hvilke af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, der er relevant for de enkelte lovforslag. I 2020/21 er der sket en stigning i antallet af lovforslag, hvor princip # 4 om sammenhæng på tværs og princip #7 om intelligent it-anvendelse i kontroløjemed er vurderet relevant.

Det gælder tilsvarende, at andelen af lovforslag med implementeringskonsekvenser i form af behov for it-understøttelse eller organisatoriske konsekvenser er steget sammenlignet med forrige folketingssamling.



Færre bemærkninger i høringssvar

Andelen af høringssvar, hvor sekretariatet har givet anbefalinger til fagministerierne om at justere eller udbygge beskrivelsen af implementeringskonsekvenser og/eller efterlevelsen af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning er faldet i 2020/21.

Ministerierne indarbejder i høj grad de konkrete anbefalinger i de fremsatte lovforslag

Ministerierne indarbejder i endnu højere grad end tidligere anbefalingerne fra sekretariatets høringssvar. I 2020/21-samlingen blev anbefalingerne indarbejdet helt eller delvist i 75 pct. af de lovforslag, hvor høringssvaret indeholdt anbefalinger.

I det efterfølgende præsenteres konklusionerne nærmere.

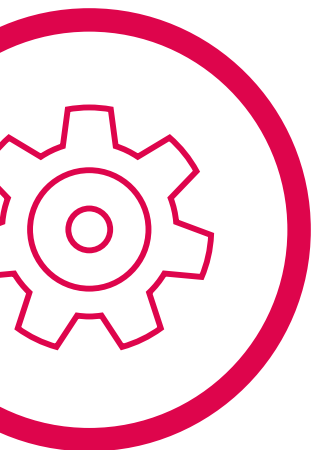


Er lovgivningen digitaliseringsklar?

Lovforslag med implementeringskonsekvenser og anbefalinger

Sekretariatet screener årligt lovprogrammet for den kommende folketingsamling med henblik på at vurdere, hvilke kommende lovforslag, der vurderes særligt relevante i forhold til offentlige implementeringskonsekvenser, herunder administrative omstillings- og driftskonsekvenser, it-understøttelse, genbrug af data mv. Med udgangspunkt i screeningen rekvirerer sekretariatet de relevante lovforslag i præhøring.

Som det fremgår af tabel 1.1, har sekretariatet vurderet, at 45 pct. af de lovforslag, der blev fremsat i 2020/21, medførte implementeringskonsekvenser for det offentlige. Tilsvarende var det 39 pct. af de lovforslag, der blev fremsat i folketingsamlingen 2019/20.



Tabel 1.1**Andel af fremsatte lovforslag med implementeringskonsekvenser per ministerium, 2020/21**

| Ministerium | Antal fremsatte lovforslag | Antal som vurderes at have implementeringskonsekvenser | Andel i pct. | Andel i pct. (samling 2019/20) |
|--|----------------------------|--|----------------|--------------------------------|
| Beskæftigelsesministeriet | 35 | 14 | 40 pct. | 38 pct. |
| Børne- og Undervisningsministeriet | 11 | 3 | 27 pct. | 60 pct. |
| Erhvervsministeriet | 18 | 13 | 72 pct. | 31 pct. |
| Finansministeriet | 10 | 1 | 10 pct. | 0 pct. |
| Forsvarsministeriet | 4 | 4 | 100 pct. | 50 pct. |
| Justitsministeriet | 29 | 8 | 28 pct. | 14 pct. |
| Kirkeministeriet | 3 | 1 | 33 pct. | 50 pct. |
| Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet | 13 | 5 | 38 pct. | 64 pct. |
| Kulturministeriet | 4 | 2 | 50 pct. | 67 pct. |
| Miljøministeriet | 9 | 3 | 33 pct. | - |
| Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | 5 | 5 | 100 pct. | - |
| Skatteministeriet | 47 | 22 | 47 pct. | 27 pct. |
| Social- og Indenrigsministeriet | 6 | 4 | 67 pct. | 45 pct. |
| Sundheds- og Ældreministeriet | 12 | 8 | 67 pct. | 31 pct. |
| Transport- og Boligministeriet | 17 | 13 | 76 pct. | 44 pct. |
| Uddannelses- og Forskningsministeriet | 7 | 1 | 14 pct. | 33 pct. |
| Udlændinge- og Integrationsministeriet | 22 | 6 | 27 pct. | 25 pct. |
| Miljø- og Fødevarerministeriet* | - | - | - | 9 pct. |
| I alt | 252 | 113 | 45 pct. | 39 pct. |

*Miljø- og Fødevarerministeriet blev delt op i november 2020.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Hørings svar med anbefalinger til beskrivelsen af implementeringskonsekvenser

Ministerierne skal i lovforslaget belyse, hvilke implementeringskonsekvenser lovforslaget forventes at have. Sekretariatet gennemgår de enkelte lovforslag, som sendes i høring med henblik på at vurdere, om der er behov for at justere eller udbygge beskrivelsen af implementeringskonsekvenser.

Som det fremgår af tabel 1.2, er der i 2020/21 afgivet anbefalinger, om justering af lovforslagene, i 73 pct. af de afgivne høringssvar, mens tallet for 2019/20 var 87 pct. Der afgives således i gennemsnit færre anbefalinger til fagministerierne end tidligere, hvilket indikerer, at fagministerierne er blevet bedre til at vurdere implementeringskonsekvenser for det offentlige.



Tabel 1.2
Andel af høringsvar med anbefalinger, 2020/21

| Ministerium | Antal lovforslag med implementeringskonsekvenser | Antal høringsvar med anbefalinger | Andel i pct. | Andel i pct. (samling 2019/20) |
|--|--|-----------------------------------|----------------|--------------------------------|
| Beskæftigelsesministeriet | 14 | 12 | 86 pct. | 90 pct. |
| Børne- og Undervisningsministeriet | 3 | 3 | 100 pct. | 100 pct. |
| Erhvervsministeriet | 13 | 10 | 77 pct. | 100 pct. |
| Finansministeriet | 1 | 1 | 100 pct. | 0 pct. |
| Forsvarsministeriet | 4 | 1 | 25 pct. | 100 pct. |
| Justitsministeriet | 8 | 5 | 63 pct. | 100 pct. |
| Kirkeministeriet | 1 | 1 | 100 pct. | 100 pct. |
| Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet | 5 | 3 | 60 pct. | 71 pct. |
| Kulturministeriet | 2 | 1 | 50 pct. | 100 pct. |
| Miljøministeriet | 3 | 2 | 67 pct. | - |
| Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri | 5 | 3 | 60 pct. | - |
| Skatteministeriet | 22 | 16 | 73 pct. | 85 pct. |
| Social- og Indenrigsministeriet | 4 | 2 | 50 pct. | 100 pct. |
| Sundheds- og Ældreministeriet | 8 | 6 | 75 pct. | 100 pct. |
| Transport- og Boligministeriet | 13 | 11 | 85 pct. | 75 pct. |
| Uddannelses- og Forskningsministeriet | 1 | 1 | 100 pct. | 50 pct. |
| Udlændinge- og Integrationsministeriet | 6 | 5 | 83 pct. | 75 pct. |
| Miljø- og Fødevarerministeriet | - | - | - | 88 pct. |
| I alt | 113 | 83 | 73 pct. | 87 pct. |

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Princippernes relevans for lovforslagene

Det er det konkrete indhold, der afgør, om de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning er relevant for de enkelte lovforslag. Som det fremgår af tabel 1.3, er andelen af lovforslag, hvor de enkelte principper er vurderet til at være relevante i relation til de lovforslag, der er modtaget i høring, på nogenlunde samme niveau, som ved folketingssamlingen 2019/20. Fx gælder det, at for halvdelen (51 pct.) af de 92 lovforslag, som er modtaget i høring, har princip #1 om enkle og klare regler været relevant.

Tabel 1.3

Relevansen af principper for digitaliseringsklar lovgivning og implementeringskonsekvenser for lovforslag modtaget i høring

| Princip | 2018/19 | 2019/20 | 2020/21 | Ændring fra 2019/20 (pct.-point) |
|---|---------|---------|---------|----------------------------------|
| Enkle og klare regler | 42 pct. | 51 pct. | 51 pct. | 0 |
| Digital kommunikation | 26 pct. | 44 pct. | 46 pct. | +2 |
| Muliggøre automatisk sagsbehandling | 46 pct. | 52 pct. | 50 pct. | -2 |
| Sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data | 32 pct. | 44 pct. | 50 pct. | +6 |
| Tryk og sikker datahåndtering | 38 pct. | 44 pct. | 41 pct. | -3 |
| Anvendelse af offentlig infrastruktur | 19 pct. | 38 pct. | 36 pct. | -2 |
| Forebygge snyd og fejl | 18 pct. | 34 pct. | 40 pct. | +6 |
| Implementeringskonsekvens | | | | |
| It-understøttelse, it-styring og risiko | 71 pct. | 62 pct. | 70 pct. | +8 |
| Organisatoriske og administrative konsekvenser | 50 pct. | 50 pct. | 57 pct. | +7 |
| Databeskyttelse | 6 pct. | 35 pct. | 29 pct. | -6 |
| Betydning for borgerne | 3 pct. | 30 pct. | 20 pct. | -10 |

I 2020/21 er princip #1 om enkle og klare regler, princip #3 om at muliggøre automatisk sagsbehandling og princip #4 om brug af ensartede begreber og genbrug af data vurderet som de mest relevante principper på tværs af de lovforslag, som er modtaget i høring.

Implementeringskonsekvenser ift. it-understøttelse (70 pct.) og organisatoriske og administrative konsekvenser (57 pct.) er i stigende grad beskrevet. Forhold omkring databeskyttelse og betydning for borgerne fremhæves i mindre grad end i 2019/20.



Lovforslagenes efterleves af principperne for digitaliseringsklar lovgivning

Ministerierne skal i lovforslaget beskrive, hvorvidt de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning er relevante. Sekretariatet gennemgår de enkelte lovforslag, som sendes i høring med henblik på at vurdere, om principperne efterleves. Et lovforslag kan fremhæves for efterlevelse af ét eller flere principper.

Som det fremgår af tabel 1.4 er andelen af lovforslag, der efterlever principperne, steget i folketingssamlingen 2020/21.

Tabel 1.4

Andel af lovforslag modtaget i høring, der demonstrerer efterlevelse af principper for digitaliseringsklar lovgivning

| Princip | 2018/19 | 2019/20 | 2020/21 | Ændring fra 2019/20 (pct.-point) |
|---|----------------|----------------|----------------|---|
| Enkle og klare regler | 24 pct. | 31 pct. | 34 pct. | +3 |
| Digital kommunikation | 8 pct. | 26 pct. | 26 pct. | 0 |
| Muliggøre automatisk sagsbehandling | 9 pct. | 31 pct. | 29 pct. | -2 |
| Sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data | 14 pct. | 26 pct. | 29 pct. | +3 |
| Tryk og sikker datahåndtering | 13 pct. | 17 pct. | 22 pct. | +5 |
| Anvendelse af offentlig infrastruktur | 6 pct. | 16 pct. | 26 pct. | +10 |
| Forebygge snyd og fejl | 8 pct. | 23 pct. | 23 pct. | 0 |

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Af de 97 lovforslag, der er modtaget i præhøring, er den største stigning sket i efterlevelsen af princip #6 om anvendelse af offentlig infrastruktur. Princippet handler om, at ny lovgivning bør tage højde for, om det er muligt at genanvende eksisterende offentlig infrastruktur, som fx Digital Post, NemKonto mv. Endvidere fremgår det af tabellen, at nye lovforslag i højere grad end tidligere efterlever princip #1 om enkel og klar lovgivning, princip #4 om sammenhængende deling af data på tværs af offentlige myndigheder samt princip #5 om tryk og sikker datahåndtering.

Fagministerierne overholder i højere grad seks ugers-fristen

Det følger af aftalen om digitaliseringsklar lovgivning, at lovforslag med implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder bør sendes i præhøring hos Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning senest seks uger før lovforslagets udsendelse i offentlig høring. Baggrunden for seks ugers fristen er todelt. Dels skal den sikre, at høringssvaret til ministeriet er dybdegående og solidt, og dels skal den sikre, at ministeriet har tilstrækkelig tid til at indarbejde eventuelle ændringer.

Som det fremgår af tabel 1.5, har fagministerierne i 2020/21 i højere grad end tidligere fulgt anbefalingen om at sende lovforslag i præhøring hos sekretariatet mindst seks uger inden lovforslaget sendes i offentlig høring. Andelen af rettidigt fremsendte lovforslag for folketingssamlingen er således 29 pct., en stigning på 19 pct.-point ift. 2019/202.

Tabel 1.5

Andel af lovforslag i præhøring hos sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning, som er modtaget rettidigt

| Samling | Antal lovforslag i præhøring | Antal rettidigt fremsendte lovforslag | Andel i pct. |
|----------------|-------------------------------------|--|---------------------|
| 2018/19 | 118 | 26 | 22 |
| 2019/20 | 100 | 10 | 10 |
| 2020/21 | 97 | 28 | 29 |

Anm.: Rettidig afsendelse af lovforslag i præhøring er seks uger før den offentlige høring.

Anbefalinger fra hørings svar i fremsatte lovforslag

Udkast til lovforslag, som ministerierne har sendt i høring, er blevet sammenlignet med den endelige udgave af de respektive lovforslag, som blev fremsat for Folketinget. Formålet med sammenligningen har været at fastslå, om de konkrete anbefalinger fra hørings svaret er afspejlet i det endelige lovforslag. Som det fremgår af tabel 1.6, viser gennemgangen, at fagministerierne i 65 pct. af tilfældene indarbejder de konkrete anbefalinger i lovforslaget. Kun i hvert fjerde tilfælde indarbejdede ministerierne ikke anbefalingerne.

Tabel 1.6
Sekretariatets vurdering af, om fagministerierne indarbejder anbefalinger fra hørings svar i fremsatte lovforslag

| | Folketingssamling 2018/19 | Folketingssamling 2019/20 | Folketingsamling 2020/21 |
|--|------------------------------|------------------------------|-----------------------------|
| Antal fremsatte lovforslag, som har været i høring | 111 | 78 | 87* |
| Ingen anbefalinger i hørings svar | 26 pct. | 16 pct. | 11 pct. |
| Anbefalinger ikke indarbejdet | 25 pct. | 24 pct. | 23 pct. |
| Anbefalinger delvist indarbejdet | 21 pct. | 24 pct. | 29 pct. |
| Anbefalinger indarbejdet i fuldt omfang | 27 pct. | 35 pct. | 36 pct. |

* Antallet af fremsatte lovforslag, som har været i høring og som efterfølgende er blevet fremsat for Folketinget.
Kilde: Egne undersøgelser.

Ministeriernes faktiske efterlevelse af sekretariatets anbefalinger om ændringer af lovforslag er imidlertid større, end hvad de 65 pct. giver udtryk for: I det der også afgives høringssvar uden anbefalinger om ændringer af lovforslag – det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor sekretariatet finder anledning til at fremhæve dele af et lovforslag som særligt digitaliseringsklart – er den faktiske andel af anbefalinger om ændringer, som helt eller delvist er blevet indarbejdet efterfølgende på knap 75 pct., når man ser bort fra de høringssvar, hvor sekretariatet ikke har anbefalet ændringer.

Tallene indikerer, at sekretariatets anbefalinger ofte medfører konkrete ændringer i lovforslag. Det indikerer, at de afgivne høringssvar understøtter fagministerierne i deres arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar.



EKSEMPEL 1

Indsamling af data til understøttelse af minimumsnormeringer i daginstitutioner

Børne- og Undervisningsministeriet

PROBLEM

Muligheden for at orientere sig på tværs af de enkelte dagtilbuds forhold afhænger bl.a. af tilgængeligheden af centrale kvalitetsindikatorer for de enkelte daginstitutioner. Loven om indsamling af data på dagtilbudsområdet skal bidrage til, at datagrundlaget på dagtilbudsområdet styrkes, sådan at myndigheder, kommuner og borgere opnår større gennemsigtighed i forhold til den hverdag, som møder børn i landets dagtilbud.

Indsamling, bearbejdning og offentliggørelse af kvalitetsindikatorer har været besværliggjort af manglende data om privatinstitutioner samt vekslende kvalitet og type i den data om dagtilbud, som indberettes. Det har bl.a. betydet, at data om normeringer i daginstitutioner ikke har kunne opgøres for den enkelte daginstitution men alene som et kommunalt gennemsnit.

LØSNING

Loven sikrer, at der fremadrettet kan indsamles og offentliggøres relevant og ensartet data om normeringer og andre kvalitetsindikatorer for alle typer af tilbud efter dagtilbudsloven, herunder private dagtilbud. Det drejer sig om oplysninger om normeringer, andelen af pædagoger og pædagogiske assistenter, oprykningssalder mellem vuggestue og børnehave, data om børnenes indmeldelses- og udmeldelsesdato mv. Endvidere gør loven det muligt at stille krav om, at institutionerne benytter specifikke formater i forbindelse med indberetningen af data.

HVORDAN ER DET SMART?

Krav om brug af ensartede dataformater samt en udvidelse af indberetningskravet på dagtilbudsområdet gør, at det bliver nemmere for myndighederne at validere data og føre statistik på området.

Det styrkede datagrundlag er med til at skabe en større gennemsigtighed for borgere på dagtilbudsområdet gennem større adgang til relevante oplysninger om de enkelte dagtilbud. Muligheden for at foretage en sammenligning af eksempelvis normeringer på tværs af enkelte private og offentlige tilbud i kommunen gør det nemmere for forældre, kommuner og andre interesserede at danne sig et overblik over forholdene på tværs af forskellige dagsinstitutioner.



HVILKE PRINCIPPER GØR DET MULIGT?

Loven demonstrerer, hvordan princip #4 om ensartede begreber og genbrug af data understøtter digitaliseringsklar lovgivning. Muligheden for at sætte krav til brug af specifikke dataformater i forbindelse med indberetningen af oplysninger fra institutioner og kommuner bidrager til en større ensartethed i datagrundlaget på dagtilbudsområdet og derved bedre forudsætninger for genbrug af data på tværs af kommuner og andre offentlig institutioner til eksempelvis statistiske formål.

Endvidere bidrager lovforslaget til at skabe ensretning af indberetningskravet på tværs af dagtilbudsområdet, sådan at private tilbud er underlagt samme krav som offentlige. Dette skaber ikke kun ensretning og enkelthed i lovgivningen på området i forlængelse af princip #1 om enkle og klare regler, men muliggør endvidere, at borgere og myndigheder har adgang til ens data om forhold på tværs af forskellige institutioner.

Perspektivering af nøgletal

I årsrapporten 2021 er det for første gang muligt at trække data om indsatsen på tværs af tre folketingssamlinger og derved vurdere nøgletallene, som en del af en sammenhængende udvikling siden aftalen begyndelse. Det er på den baggrund muligt at foretage en mere helhedsorienteret vurdering af de tilgængelige nøgletal.

Skal man vurdere udviklingen mere overordnet, er det værd at holde udviklingen i nøgletallene op mod de anbefalinger, som fremgik af den evaluering af indsatsen for digitaliseringsklar lovgivning, der blev offentliggjort i maj 2021. Anbefalingerne omhandlede, hvordan indsatsen kunne styrkes fremadrettet, herunder:

- at supplere ministeriernes erfaringsopbygning med uddannelses- og vejledningstilbud tilpasset relevante målgrupper.
- at sikre, at implementeringskonsekvenser og princip efterlevelse belyses på et tidligt tidspunkt i den politiske beslutningsproces.
- at sikre en løbende revision af eksisterende lovgivning.

Ifølge statistikken over ministeriernes indsats med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar, bevæger indsatsen sig overordnet i den tilsigtede retning: Mod en større grad af efterlevelse. Dog viser nøgletallene, at der stadig er potentiale for at styrke indsatsen, fx ved at sikre, at implementeringskonsekvenser og princip efterlevelse belyses tidligere i processen, hvilket vil være med til at påvirke antallet af anbefalinger. I løbet af samlingen 2020/21 er flere initiativer for at løfte indsatsen og imødekomme anbefalingerne sat i værk.

Ministeriernes mulighed for uddannelses- og vejledningstilbud

Årsrapporten viser, at selv om andelen af hørings svar, der indeholder anbefalinger til justeringer, er faldet med 10 pct., bliver der fortsat givet anbefalinger til 73 pct. af alle lovforslag, som modtages i præhøring. Ministerierne bliver altså bedre til at indarbejde digitaliseringsklar lovgivning i nye lovforslag, men der ses stadig et behov for vejledning, herunder udvikling af dialogen og uddannelsesindsatsen omkring digitaliseringsklar lovgivning.

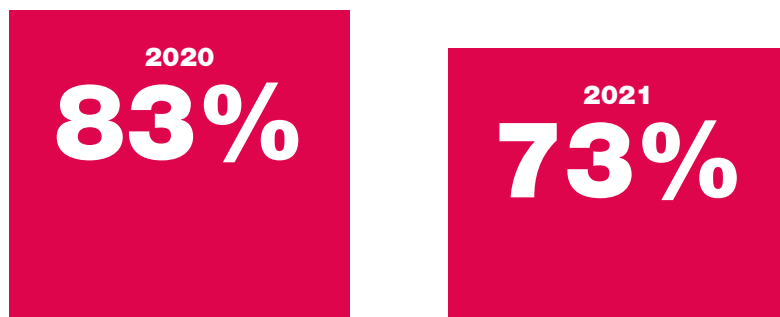
Måltrettet kursus- og uddannelsesaktivitet

I løbet af 2021 har der været afholdt fire virtuelle introkurser for nye fagmedarbejdere i centraladministrationen. Formålet med introkurserne har været at give den enkelte medarbejder indblik i de centrale opmærksomhedspunkter i digitaliseringsklar lovgivning samt at klæde den enkelte fagligt på til at indarbejde disse i nye lovudkast.

Tilsvarende har digitaliseringsstyrelsen udviklet et nyt kursus for ministeriernes policy-medarbejdere. Kurset 'Introduktion til digitaliseringsklar policy' henvender sig til de embedsmænd, som udarbejder politiske aftaler, og kurset har til formål at skabe bevidsthed om digitaliseringsklar policy allerede ved udformning af de politiske aftaler.

Der vil fremover være et fortsat fokus på kursus- og uddannelsesaktiviteter, ligesom at eksisterende og nyt vejledningmateriale vil blive målrettet det ministerierne efterspørger.

Andelen af hørings svar, der indeholder anbefalinger til justeringer



Belysning af digitaliseringsklar lovgivning tidlig i beslutningsprocessen

Det seneste år har der været fokus på at sikre en tidlig og hyppig dialog med lovmedarbejdere i ministerierne.

På den baggrund er det besluttet at indlede tidlig dialog med ministerierne om en række konkrete udvalgte lovforslag. Dialogen foregår i umiddelbar forlængelse af, at regeringens udkast til lovprogram 2021/22 offentliggøres.

Der har været gennemført tidlig dialog vedrørende udarbejdelsen af i alt 28 lovforslag på tværs af 13 ressortområder. Til grund for udvælgelsen af lovforslagene er der lagt vægt på omfanget af det respektive lovforslags implementeringskonsekvenser samt lovforslagets relevans for principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Eksempelvis er der prioriteret tidlig dialog med ministerierne angående lovforslag, hvor særligt samkøring af data på tværs af myndigheder samt brug af objektive kriterier optræder i lovforslaget.

En ambition for indsatsen fremover er, at overvejelser om at gøre lovgivningen digitaliseringsklar, i højere grad, inddrages på et tidligt stadie i udarbejdelsen af udspil og indgåelse af politiske aftaler, hvor afledt lovgivning kan forventes at indeholde elementer af særlig relevans, herunder udvikling af omfattende it-infrastruktur, automatiserede sagsgange samt indsamling og deling af data på tværs af ressortområder. Her er det en fordel, at implementeringskonsekvenser bliver belyst og principperne for digitaliseringsklar lovgivning tænkt ind fra start.

Fortsat fokus på international indsats

I 1. halvår 2021 har de danske erfaringer med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar været bragt i spil i en række sammenhænge, hvor EU-kommissionen har udformet udspil til ny politik eller lovgivning.

Eksempelvis fremgår det af kommissionens kommunikation om den fremtidige udmøntning af lov kvalitetsindsatsen i regi af Better Regulation-programmet, at fremtidig lovgivning fra kommissionen skal være "digital by default".

Tilsvarende har de danske erfaringer med en obligatorisk screening af lovgivning for digitaliseringsparathed inspireret kommissionens fremtidige politik for interoperabilitet.

EKSEMPEL 2

Tidlig dialog ved lov om indførelse af ret til tidlig pension

Beskæftigelsesministeriet

Lovforslaget har til formål at udmønte den politiske aftale af 10. oktober 2020 mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten om en ny ret til tidlig pension.

På baggrund af en varsling om et kommende lovforslag fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) efterspurgte sekretariatet en tidlig dialog for at drøfte det overordnede indhold i lovforslaget med respekt for verserende politiske forhandlinger. Der blev på den baggrund indledt tidlig dialog med STAR, hvor sekretariatet proaktivt kunne dele opmærksomhedspunkter, som var identificeret på baggrund af læsning af regeringens udspil. Tillige gav det mulighed for uformel dialog med STAR om overvejelser bag lovforslaget og dets indhold.

HVORFOR TIDLIG DIALOG?

Behovet for tidlig sparring om belysning af implementeringskonsekvenser kan være væsentligt i forbindelse med lovforslag, som fx lægger op til omfattende implementering af ny eller udvikling af eksisterende it-understøttelse i offentlige myndigheder.

Sekretariatet har på baggrund af offentliggørelsen af regeringens udspil om tidlig pension indledt et tidlig dialog møde med STAR for særligt at afdække, hvilken konkrete implementeringskonsekvenser lovforslaget kunne medføre.

HVORDAN VIRKEDE DEN TIDLIGE DIALOG?

Da STAR sendte lovforslaget om ret til tidlig pension i endelig høring var afsnittet om *'implementeringskonsekvenser for det offentlige'* velbelyst og sekretariatet fandt det positivt, at STAR havde anført en udførlig vurdering og beskrivelse af lovforslagets implementeringskonsekvenser ved brug af det valgfri skema hertil. Loven om ret til tidlig pension blev vedtaget i Folketinget den 21. december 2020. I loven fremgår det, at anbefalingerne fra den tidlige dialog er fuldt indarbejdet i lovteksten og ministeriet har fyldestgørende beskrevet, hvilke syv principper, som loven er i overensstemmelse med, herunder princip #2 om digital kommunikation, princip #3 om automatisk sagsbehandling, princip #4 om genbrug af data, princip #5 om tryk og sikker datahåndtering og princip #6 om mulighed for anvendelse af offentlig infrastruktur og princip #7 om at forebygge snyd og fejl. Endvidere har loven en klar beskrivelse af, hvilke forskellige it-løsninger der er tale om samt hvilke myndigheder, som varetager administrationen.

Øget fokus på at gøre eksisterende lovgivning digitaliseringsklar

Indsatsen omfatter også, at eksisterende lovgivning løbende skal gennemgås og revideres med henblik på at sikre, at lovgivningen er digitaliseringsklar.

Hvert år fremsættes der ca. 200 lovforslag for Folketinget, hvoraf størstedelen er ændringslove til eksisterende lovgivning. Der findes flere end 2.000 gældende hoved- og ændringslove i Retsinformation. Evalueringen af indsatsen for digitaliseringsklar lovgivning fremhævede, at der stadig vurderes at være et potentiale for i højere grad at gøre eksisterende lovgivning digitaliseringsklar.

Sekretariatet vil derfor fremadrettet øge indsatsen for at understøtte ministerierne i deres arbejde med at gennemgå og revidere eksisterende lovgivning.

Bilag A:

Metoderedegørelse

Statistikken i sekretariatets årsrapport stammer fra registreringer, som foretages af sekretariatet i forbindelse med screeningen af regeringens udkast til lovprogram og ved afgivelse af høringssvar.

Der er endvidere foretaget en vurdering af, om anbefalingerne i høringssvaret er afspejlet i det lovforslag, som efterfølgende fremsættes for Folketinget.

Vil du vide mere

Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning står til rådighed for yderligere dialog og vejledning om digitaliseringsklar lovgivning.

Kontakt Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning på **klarlovgivning@digst.dk**

digst.dk